

ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY
Arts & Culture Research Lab Observatorium

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

ΙΣΜΑΗΛ
project

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΚΑΛΚΩΤΟΣ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ

ΕΙΡΗΝΗ ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ, ΛΥΔΙΑ ΔΕΛΗΚΟΥΡΑ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΑΖΙΩΤΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΟΚΑΔΑΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΥΡΓΟΥ ΤΗΝΟΥ

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΩΝ
ΤΕΧΝΩΝ ΠΑΝΟΡΜΟΥ

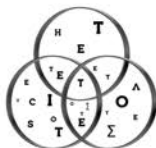
ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΧΑΛΕΠΑ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΝΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

ΤΕΛΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΡΛΑ
ΚΑΙ ΝΥΝ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ
ΜΑΡΜΑΡΟΥ

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΝ
ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΝΙΩΝ

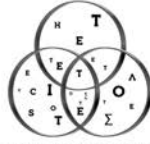

ΠΡΟΔΕΥΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΑΡΛΑ ΜΑΜΑΔΟΥ ΤΗΝΟΥ

"THE PALM-NUT ORACLE"

C. G. Jung once said that "when an inner situation is not made conscious, it appears outside as fate." A bankrupt sort of person, unconscious of his own nature, may well feel the gods have it in for him. An undisciplined student will feel the fates have dealt him a series of bad teachers; a drunk will be convinced some evil destiny haunts her with a series of automobile accidents. In modern Western countries, of course, such people might end up in a therapist's office, doing the work to uncover what Jung calls "the inner situation."

TRICKSTER MAKES THIS WORLD
Mischief, Myth, and Art
Lewis Hyde

THE TELOS SOCIETY

Arts & Culture Research Lab Observorium

Η δράση και το βιβλίο που φέρουν τον τίτλο πολιτιστική δράση Ισμαήλ Project είναι μια πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου Γιαννούλης Χαλεπάς και της THE TELOS SOCIETY και επιχορηγήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται. Κανένα μέρος αυτής της έκδοσης δεν επιτρέπεται να αναπαραχθεί, να αποθηκευτεί σε σύστημα ανάκτησης ή να μεταδοθεί, με οποιαδήποτε μορφή ή με οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, φωτοτυπικό, ηχογραφημένο ή άλλο, χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Έκδοση της THE TELOS SOCIETY
BBB, Αττική Ελλάδα
www.thelosociety.com
Διευθύντρια Σύνταξης Γεωργία Κοτρέτσος

THE TELOS SOCIETY
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
Ισμαήλ Project
ISBN 918-618-85752-4-0
Ιούνιος, 2022

Επιμέλεια έκδοσης | Γεωργία Κοτρέτσος
Επιμέλεια κειμένων | Νεφέλη Καούτσκη
Συντονίστρια δράσης | Σουζάνα Φάις
Τεκμηρίωση | Raw Sight
Σχεδιασμός | TTS & NS Design
Γραφιστικά στοιχεία | IDEAL Creative Ideas
Τυπώθηκε στην Αθήνα από το Τυπογραφείο ΠΛΕΤΣΕΑΣ - ΚΑΡΔΑΡΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

THE TELOS SOCIETY, Inc. Copyright 2022
THE TELOS SOCIETY, Inc. All rights reserved
VVV, Attica, Greece

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

06	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΔΙΟ
11	THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY
14	ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΚΑΛΚΩΤΟΣ
20	ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ ΜΑΡΙΑ ΚΟΝΤΗ
24	ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΕΙΡΗΝΗ ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ ΛΥΔΙΑ ΔΕΛΗΚΟΥΡΑ ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΑΖΙΩΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΟΚΑΔΑΚΗΣ
46	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΙΣΜΑΝΑ
55	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΠΥΡΓΟΥ, ΤΗΝΟΥ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΝΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΧΑΛΕΠΑ ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΡΛΑ, ΝΥΝ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΤΑΛΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ
60	ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΑΣ
62	ΧΟΡΗΓΟΙ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΑΤΖΗΣ

IONIAN

Διοικητικό Συμβούλιο

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

Νικόλαος Χατζής
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ευαγγελία Πανωρίου
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Νικολέττα Τριανταφύλλου
ΜΕΛΟΣ

Σωτήριος Πρίντζης
ΜΕΛΟΣ

Βασιλική Μπουλέρου
ΜΕΛΟΣ

Ελένη Κόντου
ΜΕΛΟΣ

Γεώργιος Περαντάκος
ΜΕΛΟΣ

Ραμπέλλα Γρε
ΜΕΛΟΣ

Ιωάννης Δούκας
ΜΕΛΟΣ

Μαργαρίτα Σαλταμανίκα
ΑΝΑΠΗΡΩΜΑΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ

Κατερίνα Σαλταμανίκα
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

Σκοπός του Νομικού αυτού προσώπου είναι η ανάπτυξη κάθε είδους πολιτιστικής δραστηριότητας στην περιοχή της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου και στα Τοπικά Διαμερίσματα Υστερνίων και Καρδιανής του Δήμου Τήνου (που έχουν ανάλογα χαρακτηριστικά και καλλιτεχνική παράδοση με τον Πύργο), η μέριμνα των μουσείων της περιοχής της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου και των Τοπικών Διαμερισμάτων Υστερνίων και Καρδιανής και η ανύψωση του πνευματικού επιπέδου των Πανορμιτών και των κατοίκων της Έξω Μεριάς και ιδιαίτερα της νεολαίας και συγκεκριμένα:

- α. Η μέριμνα της λειτουργίας των Μουσείων της Δημοτικής Ενότητας Πανόρμου και των Τοπικών Διαμερισμάτων Υστερνίων και Καρδιανής.
- β. Η διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, επιστημονικών συνεδρίων, και συμποσίων σχετικών με την έρευνα και την ιστορία της περιοχής αυτής του Δήμου, ιδιαίτερα σε θέματα μαρμαρογλυπτικής και παραδοσιακής αρχιτεκτονικής.
- γ. Μελέτη πολιτιστικών δρώμενων στην Ελλάδα και το εξωτερικό για την διαμόρφωση της πολιτικής του Δήμου στον τομέα του πολιτισμού.
- δ. Παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού και ψηφιοποίηση αρχείων Ιστορικής Κοινότητας Πανόρμου.
- ε. Έρευνα και αξιοποίηση των τοπικών πολιτιστικών πηγών που θα έχουν στόχο την αισθητική των παραδοσιακών οικισμών και την ανάδειξη τόπων ιδιαίτερης αισθητικής και πολιτιστικής αξίας (διαδρομής μαρμάρου, ανοικτό γεωλογικό μουσείο στην περιοχή του Στενού, βρύσες-κρήνες, μονοπάτια, μύλοι, φάρoi), σε συνεργασία με τους λοιπούς αρμόδιους φορείς του Δήμου Τήνου.
- στ. Τουριστική και καλλιτεχνική προβολή της Έξω Μεριάς της Τήνου.

- ζ. Εκδοτικό έργο για έρευνες σε πολιτισμικά θέματα, εκδόσεις επιστημονικών εργασιών, διαλέξεων και αφηγημάτων καταξιωμένων ανθρώπων του πνεύματος.
- η. Δημιουργία δανειστικής βιβλιοθήκης, καλλιτεχνικών εργαστηρίων θεάτρου, φωτογραφίας, μουσικής, λαϊκών χορών, χορωδιών, ζωγραφικής, κλπ.
- θ. Συντονισμός δράσεων τοπικών συλλόγων και προώθηση δραστηριοτήτων εθελοντισμού.
- ι. Εκπόνηση μελετών για την ανάδειξη των τόπων πολιτισμού και μουσειολογικών μελετών για την καλύτερη οργάνωση των μουσείων.
- ια. Συνεργασία με την Σχολή Καλών Τεχνών, με σκοπό την ανάδειξη της και την ενίσχυση της σε ανθρώπινο δυναμικό εντός και εκτός Τήνου.
- ιβ. Σύσταση τιμητικών διακρίσεων σε άριστους μαθητές, νέους καλλιτέχνες, επιστήμονες, κτλ. καθώς και σε δωρητές, ιδρύματα, φυσικά και νομικά πρόσωπα και οργανισμούς που συνδράμουν στο έργο του νομικού προσώπου.
- ιγ. Δημιουργία εντύπου για την προβολή των δράσεων του Πνευματικού Κέντρου.
- ιδ. Συντονισμοί δράσεων με το θεματικό Μουσείο Μαρμαροτεχνίας του Ομίλου της Τράπεζας Πειραιώς και την Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου, σε θέματα διοργάνωσης εκθέσεων και πάσης φύσεως πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- ιε. Ετήσια οργάνωση έκθεσης με τα καλύτερα έργα των μαθητών της Σχολής Καλών Τεχνών Πανόρμου.
- ιστ. Συνεννόηση με τα Α.Ε.Ι. της χώρας και κυρίως τις πολυτεχνικές σχολές για την εκπόνηση διπλωματικών και ερευνητικών εργασιών για την ανάδειξη του τόπου.
- ιζ. Δημιουργία καλοκαιρινού σχολείου μαρμάρου.

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΟΡΜΟΥ
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ομάδα Πολιτιστικής Δράσης Ισμαήλ Project

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

Νεφέλη Καούτσικη
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΤΣ

Γεωργία Κοτρέτσος
ΙΔΡΥΤΡΙΑ | ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Σουζάνα Φάις
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΤΤΣ

Η **Νεφέλη Καούτσικη** ζει και εργάζεται στο Λονδίνο. Αποφοίτησε από το τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών το 2017. Συνέχισε την ακαδημαϊκή της πορεία με σπουδές στην ιστορία της τέχνης στο Deree - Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος από όπου αποφοίτησε το 2021 λαμβάνοντας το βραβείο «Outstanding Graduate Student for Art History.» Σήμερα φοιτά στο Courtauld Institute of Art με ειδίκευση στη Ρωσική τέχνη στον 20ο αιώνα.

Το ερευνητικό της ενδιαφέρον εστιάζεται στην μοντέρνα και σύγχρονη τέχνη που είναι συνυφασμένη με κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες. Το Δεκέμβριο του 2020 ολοκλήρωσε την καλλιτεχνική εργασία *So Long...* όπου έλαβε χώρα στις εγκαταλελειμμένες εγκαταστάσεις της Β' Πλαζ Βούλας, στα νότια προάστια της Αθήνας. Σκοπός του *So Long...* ήταν να αναζωογονήσει το ερειπωμένο τοπίο προσφέροντας μία κριτική ματιά στα σχέδια ανάπτυξης του χώρου. Το 2021 υπήρξε μέλος της συντακτικής ομάδας του τεύχους «Θ» της THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY Press, όπου χρησιμοποιώντας τη συνέντευξη ως δομικό στοιχείο έχτισε μία πλατφόρμα επικοινωνίας και συσχετισμών μεταξύ είκοσι γυναικών από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτιστικά πεδία.

Η **Σουζάνα Φάις** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Το 2022 απέσπασε το βραβείο «Outstanding Graduate Student for Art History» από το τμήμα Ιστορίας της Τέχνης του Deree - Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος το 2022. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021, διετέλεσε πρόεδρος της History of Art Society του Deree - Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος, και η οποία έλαβε το βραβείο «Society of the Year» για την σχολή Frances Rich School of Fine and Performing Arts.

Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα συμπεριλαμβάνουν την επιμέλεια εκδόσεων και τις καλλιτεχνικές εκδόσεις. Στη διάρκεια των σπουδών της ολοκλήρωσε το International Honors Program στο πλαίσιο του οποίου συνέγραψε την ερευνητική καλλιτεχνική εργασία *The Voice in My Room*, (2021) που πραγματοποιεί την αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπου και τεχνητής νοημοσύνης, δίνοντας έμφαση στην χρήση ψηφιακών βοηθών. Το 2021 επιμελήθηκε την έκθεση *Thinker* στη Βιβλιοθήκη J. S. Bailey του Deree - Αμερικανικό Κολλέγιο Ελλάδος, και επιμελήθηκε την έκδοση της έκθεσης. Επιπλέον, επιμελήθηκε την έκθεση *Afar* στο πλαίσιο του 9ου Φεστιβάλ Back to Athens που έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 2022.

Εξωτερικοί Συνεργάτες

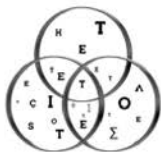
Παναγιώτης Καλυβίτης
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Διαμάντω Αρούχ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΤΗΣ ΤΤΣ

Pieter van Ysseldijk
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

RAW SIGHT
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

WE INSURANCE
ΑΣΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

THE TEALOS SOCIETY

Arts & Culture Research Lab Observatorium

Η THE TEALOS SOCIETY, Arts & Culture Research Lab Observatorium είναι ένας αστικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός με έδρα την Αθήνα. Ιδρύθηκε το 2019 και στηρίζεται αποκλειστικά από ιδιώτες, φίλους και φορείς. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από την ιδρύτρια, τον πρεσβευτή του οργανισμού, τον οικονομικό και τον νομικό σύμβουλο. Μέσω της φιλοσοφίας, της επιστήμης, της τεχνολογίας, της οικολογίας και της πνευματικότητας, η TTS επικεντρώνεται στη διεπιστημονική παραγωγή γνώσης και στην ερμηνεία αυτής στο χώρο των τεχνών και του πολιτισμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η TTS υποστηρίζει μια βιώσιμη πρακτική του βλέπειν, μια ανθεκτική οικολογία της εικαστικής παραγωγής και των ίσων ευκαιριών στην Ελληνική περιφέρεια και επαρχία. Ενώνοντας το Βορρά με το Νότο και την Ανατολή με τη Δύση, επιχειρούμε να καλλιεργήσουμε ανταλλαγές, συνεργασίες, και εκδόσεις στα Βαλκάνια, την υπόλοιπη Ευρώπη, την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, και την περιοχή MENA. Όλες οι μελέτες της TTS δημοσιεύονται και διανέμονται στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Η TTS είναι ένας μικρός ανεξάρτητος εκδοτικός οίκος.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΕΣ

Γεωργία Κοτρέτσος
Γεν. 1978, Θεσσαλονίκη

Η **Γεωργία Κοτρέτσος** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Η Κοτρέτσος είναι εικαστικός, ερευνήτρια και ιδρύτρια της THE TELOS SOCIETY. (MFA, The Art Institute of Chicago, ΗΠΑ, 2004; BFA, Durban Institute of Technology, KwaZulu Natal, Νότιος Αφρική, 2000).

Το προσωπικό της έργο επιχειρεί μια τομή και κριτική πάνω στο κατασκευάσμα του βλέπει, μέσω μιας προσέγγισης άναρχης και απελευθερωμένης, ώστε να υπογραμμίσει ότι το να βλέπεις αποτελεί μια κατάσταση που αφορά έναν συγκεκριμένο χώρο και ότι ο θεατής είναι άρρηκτο μέρος της διαδικασίας της δημιουργίας. Η βάση της καλλιτεχνικής πρακτικής της Κοτρέτσος είναι η έρευνα, είτε μέσα από τα έργα της, είτε από τα κείμενά της, περφόρμανς, ή συνεντεύξεις. Πάντοτε προτείνει υποθετικές προσεγγίσεις πάνω στην διαδικασία παραγωγής γνώσης απαλλαγμένη από τα παραδοσιακά και ιστορικά της πλαίσια. Η πρακτική της βασίζεται σε in-situ εγκαταστάσεις με συνεργαζόμενους φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Στο παρελθόν η Κοτρέτσος ήταν ιδρυτικό μέλος του Boots Contemporary Art Space του St. Louis των Η.Π.Α., όπως επίσης ιδρύτρια και επικεφαλής έκδοσης του περιοδικού *Boot Print* (2006-10). Μεταξύ του 2009-13, ήταν αρθρογράφος για την PBS Arts Art:21, με την μηνιαία της στήλη *Inside the Artist's Studio*. Ενώ μεταξύ του Μαΐου του 2013 και 2014, η στήλη της δημοσιευόταν από το LABKULTUR.TV της Γερμανίας.

Δημήτρης Σκαλκιώτας
Γεν. 1970, Αθήνα

Ο **Δημήτρης Σκαλκιώτας** ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Είναι γλύπτης και κάτοχος πτυχίου από τη Σχολή Καλών Τεχνών Πανόρμου Τήνου καθώς και από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Αθήνα (Γλυπτική / Α' εργαστήριο με δάσκαλο τον Θ. Παπαγιάννη).

Επιλεκτικά μερικές από τις εκθέσεις/συμπόσια που συμμετείχε: το 2010 και το 2012 παρουσίασε δυο ατομικές εκθέσεις στο ξενοδοχείο Hilton και στη γκαλερί Siakos / Haparrre αντίστοιχα και το 2013 ατομική έκθεση στο μουσείο μαρμαροτεχνίας Πύργου Τήνου υπό την αιγίδα του Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς.

Επιλεκτικά τα διεθνή συμπόσια στα οποία συμμετείχε: το 2007 στο Ασουάν και στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, το 2008 στο Κάιρο και στο Dubai όπου και απέσπασε το πρώτο βραβείο γλυπτικής. Τα πρόσφατα συμπόσια γλυπτικής στην Ελλάδα στα οποία συμμετείχε είναι: το 2009 στα Ιωάννινα στο Μουσείο Θεόδωρου Παπαγιάννη, το 2011 στο συμπόσιο της Πάρου, το 2016 στο συμπόσιο του Μουσείου Μαρμαροτεχνίας στον Πύργο Τήνου, το 2018 στο συμπόσιο Δήμου Μεταμόρφωσης, και έχει επιμεληθεί τα συμπόσια του Μουσείου Μαρμαροτεχνίας στον Πύργο Τήνου 2016-2018 και 2020.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΟΤΡΕΤΣΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΚΑΛΚΩΤΟΣ

Πολιτιστική Δράση Ισμαήλ Project

Έναυσμα της πολιτιστικής δράσης Ισμαήλ Project είναι ο ίδιος ο οικισμός. Όπως μας πληροφορήσε ο Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου Γιαννούλης Χαλεπάς, το Ισμαήλ ιδρύθηκε από κάποιον ονόματι Μαΐλη. Μεταξύ του 17ου – 19ου αιώνα οι κάτοικοι χρησιμοποιούσαν το γράμμα «σ» μπροστά από επίθετα και τοπωνύμια, μετατρέποντας το σε «Σ' Μαΐλη». Αρμόδιος για την καταγραφή της ιστορίας του Ισμαήλ είναι ο ερευνητής και λαογράφος, Κώστας Δανούσης ο οποίος συμπλήρωσε λέγοντας μας πως το χωριό είναι πολύ προγενέστερο των πλησιέστερων χωριών, Μαμάδου και Μαυρά, καθώς χτίστηκε στο δεύτερο μισό του 17ου αιώνα.

Το Ισμαήλ λοιπόν σήμερα είναι ένας ερειπωμένος οικισμός, ένας «εγκαταλελειμμένος οικισμός». Βρίσκεται στην Βορειοδυτική πλευρά της Τήνου, στην ευρύτερη περιοχή της Έξω Μεριάς. Τα τρία χωριά και το κεφαλοχώρι της Έξω Μεριάς, ο Πύργος, συνδέονται μέσω ενός περιτέχνου και άλλοτε λιθόστρωτου πεζοπορικού δικτύου. Ο οικισμός είναι επίσης προσβάσιμος μέσω του οδικού δικτύου, ακριβώς στην παράκαμψη του αγροτικού δρόμου που οδηγεί στο Στενό Τήνου – Άνδρου. Βασικές ασχολίες των κατοίκων ήταν η γεωργία και η κτηνοτροφία, ενώ αργότερα κύρια επαγγελματική ενασχόλησή τους ήταν η εξόρυξη μαρμάρου ως και το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Το Ισμαήλ παρήκμασε σταδιακά μέχρι τη δεκαετία του '50 όπου το εγκατέλειψε και ο τελευταίος του κάτοικος.

Σε αυτό το απόκοσμο τοπίο μιας ανεκτίμητης αρχιτεκτονικής αισθητικής και αρμονίας με τον τόπο τέσσερις εικαστικοί: η Ειρήνη Βλαβιανού, η Λυδία Δεληκούρα, ο Γιώργος Μαραζιώτης, και ο Αλέξανδρος Ροκαδάκης προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στην πολιτιστική δράση Ισμαήλ Project δημιουργώντας εφημέρες in-situ γλυπτικές εγκαταστάσεις. Τα εικαστικά έργα/χειρονομίες τα οποία προκύπτουν από μια τέτοια διαδικασία και μέθοδο έχουν σαν εναρκτηριο ερέθισμα τον ίδιο τον τόπο. Μέσω αυτής της πρακτικής διευρύνουν τη σχέση τους με την τοπογραφία και την ιστορική σημασία της περιοχής. Το Ισμαήλ ζωντανεύει μετά από 70 χρόνια και κατευθύνει έργα τα οποία ενσωματώνονται προσωρινά σε αυτό.

Μέλημα της ομάδας ήταν να επιτευχθεί μια δημιουργική αλληλεπίδραση με την ιστορικότητα του εγκαταλελειμμένου οικισμού, και την πολιτιστική κληρονομιά της ευρύτερης περιοχής.

Η πρακτική των εικαστικών χαρακτηρίζεται από ποικιλία μέσα και υλικά, ωστόσο η επιλογή τους έγινε με κριτήριο την επιθυμία τους να δημιουργήσουν in-situ εφήμερα έργα στο Ισμαήλ. Η συνειδητή επιλογή των επιτόπιων εγκαταστάσεων έδωσε την ευκαιρία σε νέους καλλιτέχνες να πειραματιστούν με εγχειρήματα που εκτυλίσσονται οργανικά σε πραγματικό χώρο και χρόνο. Μέρους της εργασίας τους επίσης αφορούσε την ενεργοποίηση των κατοίκων της περιοχής και των τοπικών φορέων, καθώς και την αξιοποίηση των πολιτιστικών χώρων και του ίδιου του εγκαταλελειμμένου οικισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο, όπου ο χρόνος φαίνεται να έχει σταματήσει, τίποτα δεν κινείται, δεν ανταποκρίνεται. Η Ειρήνη Βλαβιανού με ένα τσουβάλι μαλλιά από κουρεμένα πρόβατα έπλεξε ιστούς που ανάρτησε στο αλώνι του Γιαννούλη Χαλέπα, η Δεληκούρα με ένα σακί πηλό και περιτώματα κατσικιών, τοποθετείται ως προς την πιθανή μελλοντική ανάπτυξη του Ισμαήλ, μέσω μιας διαδικασίας που ακουμάτ έμπρακτα στην παράδοση του εργοχείρου, ο Μαραζιώτης συνομιλώντας με νέους δημιουργούς της σχολής μαρμαροτεχνίας του Πύργου αφουγκράστηκε τον απόηχο της εγκατάλειψης και ήρθε να συμπληρώσει στην ηχώ διακεκομμένων ιδεών ένα φοίνικα από νέον, ένα κομμάτι πλάκας, μια γύψινη κολώνα, και έναν ημιτελή κίονα, τέλος ο Ροκαδάκης με φύλλα λαμαρίνας σχημάτισε τα μονοπάτια και την πορεία της εγκατάλειψης του χωριού, αντανακλώντας το γυμνό πεδίο και θέτοντας ερωτήματα σχετικά με το τοπίο, τον χώρο, τον χρόνο, - 'είσαι εδώ με ακούς, με βλέπεις, με αισθάνεσαι;'

Οι εφημέρες in-situ παρεμβάσεις των εικαστικών είναι μια ξαφνική θετική έκρηξη σε έναν ποιητικά καταθλιπτικό τόπο που παλεύει μόνος του την ίδια του την εγκατάλειψη. Είναι ενθαρρυντικό να γνωρίζουμε πως στις 05/13-03-2021 το Δημοτικό Συμβούλιο Τήνου κήρυξε το Ισμαήλ διατηρητέο οικισμό ως τη γενέτειρα του Γιαννούλη Χαλεπά.

Πολιτιστικά τελικά αντιλαμβάνεται κανείς ότι δεν μπορεί να μένει άπραγος σε έναν κόσμο που δεν ζυγνά, δεν βλέπει, δεν κάνει κάτι, δεν ζητά βοήθεια, και όπου τελικά πεθαίνει.

Σκοπός μας είναι να στρέψουμε το βλέμμα στον εγκαταλελειμμένο οικισμό του Ισμαήλ του οποίου ευελπιστούμε να ολοκληρωθεί η σχετική οριοθέτηση, κηρύσσοντάς το όχι μόνο ως διατηρητέο οικισμό στο πλαίσιο του νέου περιφερειακού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού του Δήμου Τήνου αλλά και ως πολιτιστικό πάρκο.

Ευαισθητοποιημένοι οι εικαστικοί από αυτήν την προοπτική του τόπου και την διαφύλαξή του από επενδύσεις πολιτικοοικονομικού χαρακτήρα, ήρθαν να δώσουν προσωρινά ζωή στον τόπο και μια πνοή αισιοδοξίας τιμώντας την πολιτιστική και ιστορική σημασία του.

Πως όμως ορίζεται η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς σε έναν τόπο ερείπωσης; Πως μπορούμε να επαναπροσδιορίσουμε την σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική του αρχείου σε έναν τόπο όπου ο "οίκος" είναι ερειπωμένος; Είναι δυνατό να διατυπώσουμε κριτικά συμπεράσματα που να αφορούν στοχασμούς σχετικά με τους τρόπους που έχουμε διαχειριστεί την ελληνική πολιτιστική κληρονομιά (ειδικά της νεοελληνικής περιόδου);

Η συνδιαλλαγή των εικαστικών με την ευρύτερη περιοχή ξεκίνησε με επισκέψεις στους παρακάτω χώρους:

- Πνευματικό Κέντρο Πανόρμου Γιαννούλη Χαλεπά
- Μουσείο Χαλεπά
- Προπαρασκευαστικό και Επαγγελματικό Σχολείο Καλών Τεχνών Πανόρμου Πύργου (ΠΕΣΚΤ), και
- Δημοτικό Σχολείο Μαρλά

Την ολοκλήρωση της δράσης ήρθε να συμπληρώσει η εικαστική ψυχοθεραπεύτρια, Μαρία Κόντη με το εργαστήριο εικαστικής έκφρασης και αυτογνωσίας «Η Ρίζα είναι το Θεμέλιο» δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες μέσα στις οποίες η τοπική κοινότητα αλλά και πλήθος επισκεπτών διαφόρων ηλικιών με ποικίλα κοινωνικά χαρακτηριστικά μπόρεσαν να εμπλακούν σε μια βιωματική πλέον σχέση με τα εκθέματα της δράσης. Το εργαστήριο επικεντρώθηκε στις δημιουργικές μεθόδους της Εικαστικής Θεραπείας (Art Therapy), μιας μορφής ψυχοθεραπείας η οποία χρησιμοποιεί

την τέχνη ως ένα πρωταρχικό μέσο επικοινωνίας και έκφρασης. Το πλαίσιο του εργαστηρίου αναζητά συναισθήματα και σκέψεις σχετικά με παρελθοντικούς συσχετισμούς μέσα από τη μη-παρεμβατική και ήπια διαδικασία της ζωγραφικής. Οι σχέσεις μας έτσι όπως αναδύονται από το παρελθόν μας χαρακτηρίζουν και πολλές φορές καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο συνδεόμαστε με άλλους ανθρώπους. Στο εργαστήριο, κάθε μέλος δοκίμασε να ιχνηλατήσει τη δική του σχέση με το παρελθόν και να αναγνωρίσει συμπεριφορές που τον διαμορφώνουν στο παρόν. Οι τέσσερις εικαστικοί συνέβαλαν φέρνοντας ο καθένας, ένα φυτό μαζί με τη ρίζα του από τον οικισμό Ισμαήλ. Το εργαστήριο πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Τέχνης Νίκου Γαϊτή στον Πύργο, Τήνου.

Έτσι ολοκληρώθηκε ο κύκλος αυτής της δράσης, φέρνοντας στο φως ένα κοντινό παρελθόν που μας καλεί να επαναπροσδιοριστούμε πολιτιστικά στο σήμερα. **ΓΚ | ΔΣ**

1. Ο Δημήτρης Σκαλκώτος, η Γεωργία Κοτρέτσος, και ο Αλέξανδρος Ροκαδάκης απορημένοι.
2. Ο Πρόεδρος του ΠΝΕΚΕΠΑ, Νικόλαος Χατζής, η Γεωργία Κοτρέτσος, ο Δημήτρης Σκαλκώτος.
3. Περίπατος και συζήτηση των έργων στον οικισμό Ισμαήλ, η Γεωργία Κοτρέτσος, ο Δημήτρης Σκαλκώτος, ο Πρόεδρος Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου Γιαννούλης Χαλεπάς, Νικόλαος Χατζής, η Αρχισυντάκτρια της The Art Newspaper Greece, Αλεξάνδρα Κοροζενιδή και η Δέσποινα Δαρζέντα, μέλος της ΚΕΠΥΔΗΤ.
4. Εικαστικοί πολιτιστικές δράσεις Ισμαήλ Project: Λυδία Δεληκούρα, Αλέξανδρος Ροκαδάκης, Ειρήνη Βλαβιανού, Γιώργος Μαραζιώτης.
5. Η Μαρία Κόντη κατά τη διεξαγωγή του εργαστηρίου εικαστικής ψυχοθεραπείας «Η Ρίζα είναι το Θεμέλιο» με την Λυδία Δεληκούρα.
6. Περίπατος στον οικισμό Ισμαήλ της Γεωργίας Κοτρέτσος και του Γιώργου Μαραζιώτη.
7. Ο Δημήτρης Σκαλκώτος με τον Νικόλαο Πανώριο.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΨΥΧΟΘΕΡΑΠΕΥΤΡΙΑ

Μαρία Κόντη
Γεν. 1971, Αθήνα

Η **Μαρία Κόντη** ζει και δραστηριοποιείται στην Αθήνα. Το 1999 αποφοίτησε από την Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών (Ζωγραφική / Α' Εργαστήριο με δάσκαλο τον Δ. Μυταρά) και το 2001 από το Central Saint Martins (MFA) με υποτροφία από το Ωνάσειο Ίδρυμα. Το 2020 ολοκλήρωσε την πιστοποιημένη (ΕΑΡ) μεταπτυχιακή εκπαίδευση στην Εικαστική Ψυχοθεραπεία (ΚΤΨ). Εργάζεται ως καθηγήτρια Visual Arts στο IB της Σχολής Μωραΐτη (2004) και ως εξωτερική συνεργάτης στο Ψυχιατρικό Τμήμα Εφήβων του ΓΝΑ Γεννηματά (2019).

Έχει εκθέσει έργα της σε ατομικά project καθώς και σε σημαντικές ομαδικές εκθέσεις (επίλεκτική αναφορά): το 2007 παρουσίασε την ατομική της έκθεση στη γκαλερί Vamiali's, το 2008, πήρε μέρος στην έκθεση Common View στο Εθνικό Θέατρο, την ίδια χρονιά συμμετείχε στην έκθεση Και Τώρα; (Εικαστικό Πανόραμα στην Ελλάδα στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη, το 2009 συμμετείχε στην έκθεση Διευρυμένες Οικολογίες του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, το 2013 συμμετείχε στη Biennale (Agora) της Αθήνας. Έχει εκδώσει δυο καλλιτεχνικά βιβλία, το *Εννέα* (2009) και το *Δεν* (2013) με εκδότρια την Ελένη Σαρόγλου (cubearth editions) και σχεδιαστή τον Χρήστο Λιάλιο.

MAPIA KONTH

Η Ρίζα είναι το Θεμέλιο Ισμαήλ Project

Το εργαστήριο «Η Ρίζα είναι το Θεμέλιο» στηρίζεται στις πρακτικές της Εικαστικής Ψυχοθεραπείας, μιας μορφής ψυχοθεραπείας η οποία εμπλέκει με δημιουργικό τρόπο τα μέλη μιας κοινότητας χωρίς όμως να χρειάζεται να εμβαθύνουν σε προσωπικές βιωματικές αφηγήσεις και γεγονότα. Η έμφαση μεταφέρεται στη διαδικασία δημιουργίας του έργου, το οποίο παράγεται με την «παρέα» των άλλων, στο ασφαλές περιβάλλον μιας ομάδας. Αυτά τα εργαστήρια στην εικαστική θεραπεία ονομάζονται social art therapy και λειτουργούν με στόχο (ανάλογα την περίπτωση) υποστηρικτικό, well-being και εκτονωτικό. Σε κάθε περίπτωση η κοινότητα συναντιέται σε ένα δημιουργικό περιβάλλον, σε μια διαφορετική συνθήκη από την καθημερινή, ο καθένας χωριστά αλλά και όλοι μαζί αναζητούν νέες συνδέσεις και νοήματα.

Στο συγκεκριμένο συμμετοχικό εργαστήριο η αναζήτηση εντοπίζεται στη σύνδεση με το παρελθόν, με τη συμβολική χρήση ενός ολοκληρωμένου φυτού με τη ρίζα του. Η ρίζα αποτελεί εδώ το σύμβολο του παρελθόντος και όπως και στο φυτό τροφοδοτεί (ή όχι) τον βλαστό ενώ μένει κρυμμένη κάτω από το χώμα, όπως πολλές φορές μια οικογένεια κρατά καλά κρυμμένα τα μυστικά της. Πολλές φορές αποτελεί έκπληξη αν αφαιρέσουμε ένα μικρό φυτό από τη ρίζα του το βάθος και το μέγεθος της ρίζας - η οποία μπορεί να είναι δυο και τρεις φορές μεγαλύτερη από το φυτό το οποίο βλέπουμε πάνω από το χώμα.

Το Ισμαήλ είναι ένα χωριό το οποίο εγκαταλείφθηκε σταδιακά ενδεχομένως καθώς αναπτυσσόταν ο Πύργος με τους κατοίκους να μεταφέρονται στη μεγαλύτερη κοινότητα. Είναι ένα τοπόσημο, όπως όλα τα ερείπια, το οποίο προκαλεί ανάμεικτα συναισθήματα, μια σαγήνη εξερεύνησης, όσο και μια υπενθύμιση της εφήμερης παρουσίας μας στη γη, με τα κτήρια να μετατρέπονται και αυτά σε ευάλωτες και εύθραυστες κατασκευές παρά την υπόσχεση των στέρεων δομικών υλικών τους. Ακόμα και η πέτρα, ο πέτρινος τοίχος μπορεί να πέσει, όταν σταματήσει να εμπερικλείει τη ζωή, τότε το κτίσμα, οποιοδήποτε κτίσμα, παραδίδεται στην εντροπία του.

Σε αυτή τη στιγμή της αντίστροφης πορείας, ένα καλλιτεχνικό project μοιάζει να ορίζει ένα χρονικό τοπόσημο περισσότερο, μια υπενθύμιση ότι κάτι υπήρξε εκεί. Τα ερείπια εγείρουν πράγματι συναισθήματα νοσταλγίας, όσο και μια επιθυμία να επιστρέψει η ζωή ξανά. Περισσότερο από οποιαδήποτε άλλη ανθρώπινη κατασκευή τα ερείπια, εμπεριέχουν, είναι τα ίδια, η εικόνα και η εμπειρία του μετέωρου συναισθήματος της ζωής όσο και του θανάτου.

Για το συμμετοχικό εργαστήριο χρησιμοποιήθηκαν μερικά φυτά, τα οποία αφαιρέθηκαν με τη ρίζα τους από την περιοχή του Ισμαήλ από τους καλλιτέχνες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους στον οικισμό. Με τα φυτά αυτά δούλεψαν με τη σειρά τους τα μέλη του εργαστηρίου, παρατηρώντας και ιχνηλατώντας τα μέρη τους με ρυζόχαρτο και στη συνέχεια με τη μεταφορά του σχεδίου/ίχνους σε ένα μεγαλύτερο χαρτί. Στο δεύτερο μέρος του εργαστηρίου τα μέλη απέδωσαν σχήματα φανταστικά ή ρεαλιστικά μέσα στις ρίζες. Κάθε ένας/μία εργάστηκε προσεκτικά ανακαλώντας εικόνες οικείες, συνδέσεις με το υποσυνείδητο οι οποίες αναδύθηκαν από τα πολύπλοκα και πυκνά σχήματα των ριζών. Στο τέλος του εργαστηρίου επιχειρήθηκε μια ασφαλής και προσεκτική σύνδεση με το παρελθόν του κάθε δημιουργού και την εικόνα που έφτιαξε εφόσον το επιθυμούσε. Τα έργα κρατήθηκαν από τα μέλη ώστε να λειτουργήσουν σε βάθος χρόνου σε προσωπικές στιγμές αναστοχασμού.

Οι δράσεις της social art therapy έχουν επίσης στόχο να επεξεργαστεί πολλές φορές η κοινότητα προβλήματα τοπικού χαρακτήρα. Η Τήνος μέχρι πριν από λίγα χρόνια παρέμενε ένα ανεξερεύνητο νησί ανέγγιχτο από την τουριστική εκμετάλλευση όπως τα υπόλοιπα νησιά γύρω της. Μέσα σε εξαιρετικά σύντομο διάστημα οι τουριστικές υποδομές υπερ-διπλασιάστηκαν με τον ορατό κίνδυνο να χαθεί το τοπικό ύφος και ο χαρακτήρας των χωριών και της υπαίθρου. Το εργαστήριο «Η Ρίζα είναι το Θεμέλιο» κάλεσε και σε έναν αναστοχασμό με το παρελθόν της κοινότητας και τη σημασία της ενεργής σύνδεσης με αυτό που χάθηκε οριστικά. MK

ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΙ

Ειρήνη Βλαβιανού
Γεν. 1994, Αθήνα

Η **Ειρήνη Βλαβιανού** ζει και εργάζεται μεταξύ Αθήνας και Τήνου. Η Βλαβιανού είναι μία διεπιστημονική καλλιτέχνη και ερευνητρια. Είναι απόφοιτη του τμήματος Εικαστικών Τεχνών του Frances Rich School of Fine and Performing Arts, του Deree - Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδος. Έχει διατελέσει ερευνητική υπότροφος στο the New Centre for Research and Practice και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο τμήμα Fine Arts του Central Saint Martins.

Η Βλαβιανού είναι μέλος της κοινότητας Room to Bloom, και διδάσκουσα στην πρωτοβουλία Αυτόνομη Ακαδημία. Έχει συμμετάσχει ως ομιλήτρια στη Μπιενάλε του Κιέβου 2016 και ως καλλιτέχνης σε ομαδικές εκθέσεις όπως οι *This is Not a Party* στο Trinity Buoy Wharf, London (2022), *Pluriverse II* από τη Μπιενάλε Δυτικών Βαλκανίων (2022) και *KI-NIMATA* από το Μουσείο της Μπουμπουλίνας στις Σπέτσες (2021). Το 2022, η Βλαβιανού παρευρέθηκε στο *Scientist in Residence: Making Waves*, μια συνεργασία μεταξύ του UAL και του Tokyo Institute of Technology και το 2020 απέσπασε την υποτροφία ARTWORKS από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος.

Λυδία Δεληκούρα
Γεν. 1996, Αθήνα

Η **Λυδία Δεληκούρα** ζει και εργάζεται στην Τήνο. Η Δεληκούρα είναι διεπιστημονική καλλιτέχνη, με την πρακτική της να τοποθετείται ανάμεσα στο σχέδιο και τις εγκαταστάσεις. Είναι απόφοιτη του UAL, Camberwell College of Arts και του Goldsmiths University of London καθώς και φοιτήτρια Μαρμαρογλυπτικής στη Σχολή Καλών Τεχνών στον Πάνορμο της Τήνου.

Η Δεληκούρα έχει συμμετάσχει στο πρόγραμμα φιλοξενίας καλλιτεχνών High-House Working Residency, Antony Gormley's Estate, Norfolk UK (2018). Ως μέρος της συμμετοχής της στο πρόγραμμα φιλοξενίας καλλιτεχνών της εταιρείας υψηλής ραπτικής PAOLITA, της είχε ανατεθεί η δημιουργία της ετήσιας εγκατάστασης στο Notting Hill του Λονδίνου. Το 2014 απέσπασε το βραβείο Tio Ilar για τον πιο πολλά υποσχόμενο Έλληνα καλλιτέχνη, εκθέτοντας τη δουλειά της σε μια ομαδική έκθεση με νέους καλλιτέχνες από την Τουρκία και την Ελλάδα.

Γιώργος Μαραζιώτης
Γεν. 1984, Αθήνα

Ο Γιώργος Μαραζιώτης ζει και εργάζεται στην Αμβέρσα. Ο Μαραζιώτης είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού στις Καλές Τέχνες από την Βασιλική Ακαδημία της Αμβέρσας, επιπλέον, έχει σπουδάσει μεταξοτυπία στο School of Visual Arts στη Νέα Υόρκη ενώ τέλος, έχει πτυχίο στις Οπτικές Τέχνες από το Πανεπιστήμιο του Wolverhampton.

Η πρακτική του κινείται μεταξύ γλυπτικής, εγκαταστάσεων και θεσμικής κριτικής ενώ συχνά δουλεύει στο πεδίο της καλλιτεχνικής έρευνας. Είναι μέλος της καλλιτεχνικής ομάδας «November» και του επιμελητικού οργανισμού AthenSyn. Έργα του έχουν παρουσιαστεί διεθνώς, σε γκαλερί, ιδρύματα τέχνης και μουσεία όπως MARRES House for Contemporary Culture (Μασατσίχτ), Museum Tinguely (Βασιλεία), AC Institute (Νέα Υόρκη), 7η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης, Vermont Art Center (Ρούτλαντ, Η.Π.Α.), Box Freiraum (Βερολίνο), CICA Museum (Νότιος Κορέα), Μουσείο Μπενάκη (Αθήνα), Matadero (Μαδρίτη), Base-Alpha Gallery (Αμβέρσα), μεταξύ άλλων. Έχει υπάρξει προσκεκλημένος καλλιτέχνης του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης της Μασαχουσέτης MASS MoCA και υπότροφος του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος στα πλαίσια του τρίτου προγράμματος ARTWORKS (2020-2021).

Αλέξανδρος Ροκαδάκης
Γεν. 1994, Αθήνα

Ο Αλέξανδρος Ροκαδάκης ζει και εργάζεται στην Αθήνα. Ο Ροκαδάκης είναι κάτοχος πτυχίου στις Καλές Τέχνες από το Frances Rich School of Fine and Performing Arts, του Deree - Αμερικάνικο Κολλέγιο Ελλάδος.

Η πρακτική του περιλαμβάνει μια εξερεύνηση του τρισδιάστατου χώρου με διαφορετικά μέσα. Δημιουργεί αντικείμενα που διερωτώνται για την έννοια της εγκατάλειψης και της παρελθοντικής χρήσης. Συνδυάζοντας γλυπτική, σχέδιο, και αρχιτεκτονική, δημιουργεί αφηγήσεις που διαπραγματεύονται τον λειτουργικό και μη λειτουργικό χώρο. Έχει παρουσιάσει έργα του σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα, όπως στην έκθεση της Πρεσβείας των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων στο πλαίσιο του συνεδρίου Tolerance, καθώς και στο Διεθνές Φεστιβάλ Ψηφιακών Τεχνών Tilt Platform, μεταξύ άλλων. Έχει επίσης εργαστεί ως βοηθός της επιμελητικής ομάδας της ERGO Collective, στα πλαίσια της έκθεσης Momentum of Self in Portrait το 2019.

ΕΙΡΗΝΗ ΒΑΒΙΑΝΟΥ

ΛΥΔΙΑ ΔΕΛΗΚΟΥΡΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΡΑΖΙΩΤΗΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΡΟΚΑΔΑΚΗΣ

Ειρήνη Βλαβιανού, **Υπόκλιση**, Ισμαήλ Project, μεταλλικό πλέγμα, μαλλί προβάτου, σκόνες αγιογραφίας, 230 x 120 x 130 εκ. Οικισμός Ισμαήλ, Τήνος, 2022.

Κάθε τοπίο ορίζεται από ένα σύστημα διαχρονικών αλληλεπιδράσεων φυσικό-γεωγραφικών και ανθρωπογενών στοιχείων. Είναι στενά συνδεδεμένο με κάθε τοπική κουλτούρα, διάσπαρτο καθώς είναι από κτίσματα, ίχνη του τόπου φορτωμένα με σύμβολα, μνήμες και χρήσεις που έχουν ιστορίες να αφηγηθούν. Στο εγκαταλειμμένο χωριό Ισμαήλ, περιβεβλημένο με διάφορους θρύλους για φυλές που κατοίκησαν σε αυτό και παραδόσεις, αλλά με εμφανή τα σημάδια του έντονου αγροτικού βίου, το έργο Υπόκλιση στέκεται στο πρώτο αλώνι στην είσοδο του χωριού, σαν μια συμβολική χειρονομία αναγνώρισης του σωματικού μόχθου που έχει διαποτίσει αιώνες ολόκληρους το χώμα. Χρησιμοποιώντας πρωτογενή υλικά του τόπου, συγκεκριμένα μαλλί προβάτου, υλικό που λειτουργεί ως απολιθωμά σε πολλά τοπία του νησιού καθώς πλέον δεν αποθηκεύεται ούτε αξιοποιείται, το έργο επιχειρεί μια σαφή αναφορά σε παμπάλαιες τεχνικές όπως εκείνη της υφαντικής, τέχνη που όπως και το τοπίο του Ισμαήλ μοιάζει να εγκαταλείπεται με τα χρόνια και να παραμένει μόνο ως ένα υπόλειμμα μιας διαφορετικής ζωής.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Γρηγόρη Δοξαράτορα και τον Στέφανο Δελλατόλα για την αμέριστη υποστήριξή τους κατά τη διάρκεια της δημιουργίας του έργου.

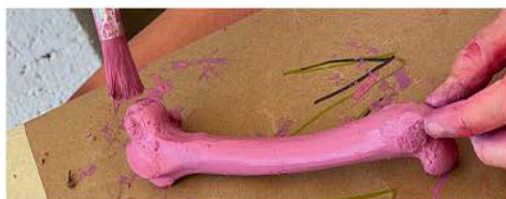
Η βαφή κάποιων μαλλιών σε κόκκινο χρώμα αξιοποιείται συμβολικά ως ένας υπαινιγμός για τη σφαγή της αβωότητας και την εκμετάλλευση της φύσης από τον άνθρωπο σε σημείο αφανισμού της.

Το οντολογικό σχίσμα μεταξύ φύσης και πολιτισμού τείνει να διαχωρίζει τον άνθρωπο από τη φύση σε σημείο που εκείνος εξαιρείται από τους φυσικούς κύκλους θεμελιώνοντας έτσι έναν επιτακτικό ατομικισμό. Για αυτό το λόγο η εγκατάσταση λειτουργεί σαν μια αποτροπαϊκή οντότητα, ένα φόβητρο ενάντια σε κάθε εισβολέα. Η τοτεμική φιγούρα που στέκεται στην είσοδο του χωριού ζορκίζει την αγριότητα με την οποία ο άνθρωπος επιβάλλεται και επιτίθεται στη φύση και τα πλάσματα της ενώ παράλληλα εκφράζει μέσω της κεκλιμένης τοποθέτησης των δύο μερών της σύνθεσης, το δέος και τον φόβο, το ανεξιχνίαστο του φυσικού κόσμου, το μεταφυσικό και το ασύλληπτο. **EB**

Λυδία Δελικούρα, **Φόρος Τιμής στις Σκληροτράχηλες**, Ισμαήλ Project, περιττώματα κατσίκας, σκόνες αγιογραφίας, πηλός, μάρμαρο, σίδηρο, κρανίο κατσίκας, 300 x 200 x 100 εκ. Οικισμός Ισμαήλ, Τήνος, 2022.

Το έργο **Φόρος Τιμής στις Σκληροτράχηλες** είναι μια δουλειά σκορπισμένη πάνω σε μία ετοιμόρροπη σκεπή. Το έργο λαμβάνει τόπο σε ένα χωριό κενό ανθρώπινης παρουσίας.

Ένα χωριό όπου οι μόνοι κάτοικοι είναι οι Τηγιακές κατσίκες, περιφερόμενες μέσα στα εγκαταλελειμμένα πέτρινα σπίτια και πάνω στις σκεπές τους.

Τα σημάδια τους βρίσκονται σε αφθονία πάνω σε κάθε επιφάνεια: στρογγυλά περιττώματα. Απολύτως λεία και στρογγυλεμένα, έχουν μεταμορφωθεί σε κεραμικές χάντρες κάτω από τον αυδυσώπητο ήλιο.

Μια τοπική ρήση παρατηρεί πως «ο πρωκτός της κατσίκας είναι καλλιτέχνης». Οι κατσίκες προμηθεύουν αυτό το ομογενοποιημένο και βιοδιασπώμενο υλικό για το έργο. Τα περιττώματα κατσίκας είναι το κύριο υλικό για την δημιουργία της λέξης «ΠΩΛΕΙΤΑΙ». Μια λέξη που κυριαρχεί στα περισσότερα χωριά του νησιού, πάνω σε σκουριασμένες, ροζ πινακίδες.

Αυτές οι πινακίδες δεν έχουν ακόμα καταπνίξει το χωριό Ισμαήλ, όμως, είναι μόνο ζήτημα χρόνου. Το πρώτο σπίτι που αγοράστηκε μετά το τέλος του 2ου Παγκόσμιου Πολέμου, είναι ήδη υπό ανοικοδόμηση.

Τα περιττώματα κατσίκας είναι εμποτισμένα στο ροζ και ενσωματωμένα σε πηλό. Και τα δύο αυτά υλικά, θα καταλήξουν να ενωθούν φυσικά με τη σκεπή του σπιτιού.

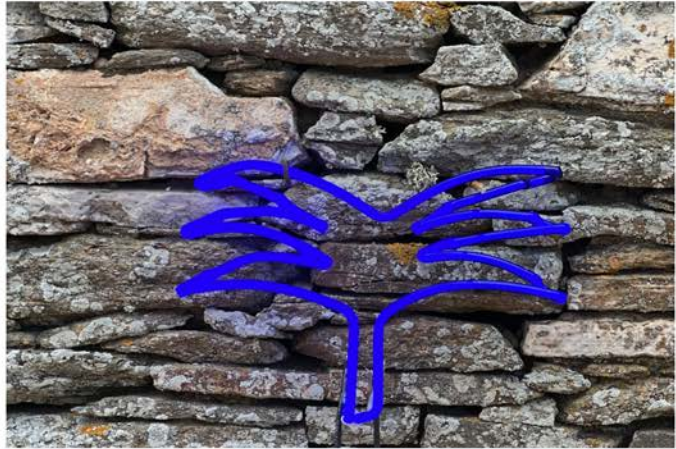
Το εύθραστο και παροδικό των υλικών αυτών, μιμείται τη σαθρότητα του κτίσματος το οποίο κοντεύει να καταρρεύσει. Το έργο στέκεται πάνω σε μια στέγη όπου η θεία του απέναντι χωριού Μαρλός το πλαισιώνει απόλυτα.

Ο θεατής αναγκάζεται να φανταστεί την σταδιακή μεταμόρφωση του χωριού Ισμαήλ σε ένα σύγχρονο χωριό. Οι σημερινοί τετράποδοι κάτοικοί του, θα εκτοπιστούν από πιθανά Airbnb και θερρινές κατοικίες για τους εύπορους του εξωτερικού. **ΛΔ**

Γιώργος Μαραζιώτης, **Αιτίλο**, Ισμαήλ Project, γύψος, γυαλί, νεον γυαλί, μετασχηματιστής, διαστάσεις μεταβλητές. Οικισμός Ισμαήλ, Τήνος, 2022.

ΣΣ: Δεν είναι τέλειο που είσαι κάπου που δεν μένει κανείς και βλέπεις μακριά;

ΣΗ: Και είναι ωραία γιατί γράφει και ωραία η θάλασσα από 'δω. Έτσι όπως είναι όλα με πέτρες, χτιστά, είναι σαν το τοπίο να είναι ένα Όλο.

ΓΚ: Εδώ είναι σπíti κανονικό και κοιτάζε πως το κάνανε. Αυτό εδώ έχει πολύ ενδιαφέρον, τα σίδερα... ωχ, πατάω κόκκαλα!

ΓΜ: Ναι, εκεί μέσα έχει ένα νεκρό ζώο...

ΝΤ: ... προς αποσύνθεση...

ΣΣ: Λοιπόν, έχω ένα φίλο στην ηλικία μου, που αναφέρει ότι 'α, εγώ κατάγομαι από το Ισμαήλ.' Δηλαδή, δεν έχει ξεχαστεί σαν τοποθεσία, παρότι δεν κατοικείται για τόσο καιρό.

ΓΚ: Εγώ θα έλεγα ότι είναι εγκαταλειμμένο αλλά όχι ξεχασμένο μιας και πολύ συχνά από την ιστορία, μαθαίνουμε ότι ήταν το πατρικό του Χαλεπά. Του Γιαννούλη Χαλεπά.

ΣΗ: Εδώ γεννήθηκε ο Χαλεπάς;

ΓΚ: Όλες οι βιογραφίες του γράφουν, ότι γεννήθηκε στο Ισμαήλ.

ΣΗ: Δεν έχω διαβάσει ποτέ βιογραφία του.

ΓΚ: Από το νησί αλλά και από τον οικισμό εδώ, εγώ έχω μια αίσθηση εγκλωβισμού. Και ταυτόχρονα ελευθερίας! Που ο εγκλωβισμός είναι από το γεγονός πως είναι ένα νησί που γύρω-γύρω έχει θάλασσα και οι τρόποι διαφυγής είναι πολύ συγκεκριμένοι. Και από την άλλη μεριά μια ελευθερία που σου δίνει ο αέρας, τα στοιχεία της φύσης. Είναι απίστευτο. Σαν να συνυπάρχει ο εγκλωβισμός και η ελευθερία.

ΣΗ: Αυτό το οποίο έλεγα κάποια στιγμή πριν, για το συγκεκριμένο χωριό, κάπως σαν να είναι κρυμμένο, να μην φαίνεται. Αλλά ταυτόχρονα, αυτό που μου αρέσει πάρα πολύ στην Τήνο, είναι πως έχει πολύ καθαρή εικόνα το νησί. Τα τοπία γράφουν ξεκάθαρα όλα, έχει αυτό... από τη μία όλο κάτι ανακαλύπτω, όπως τώρα εδώ κάπως είναι όλα μέσα στις πέτρες σαν κρυμμένα αλλά ταυτόχρονα όλα γράφουν τόσο καθαρά. ΓΜ

Αλέξανδρος Ροκαδάκης, **Άτιτλο**, Ισμαήλ Project, μέταλλο, πέτρα, διαστάσεις μεταβλητές. Οικισμός Ισμαήλ, Τήνος, 2022.

Ένα μικρό χωριό μέσα σε ένα άγριο τοπίο είναι περικυκλωμένο από βουνά που κρύβουν την ύπαρξη του: φανερό από εκείνα, από τη θάλασσα όχι. Το χωριό χτισμένο σε πλαγιές, δημιουργεί μια αμφιθεατρική αίσθηση όταν βρίσκεται σε αυτό. Τοπίο ξεχασμένο από τον χρόνο. Ανύπαρκτη η ανθρώπινη παρουσία. Δέντρα, ξερολιθιές, ζώα και πετρόσπιτα ερειπωμένα. Μονοπάτια φανερά και μονοπάτια σβησμένα, λειτουργούν σαν μάρτυρες του παρελθόντος καλώντας αυτόν που τα διασχίζει να τα ανακαλύψει και να φανταστεί το χθες σε σχέση με το σήμερα.

Μια αίσθηση ρευστότητας για τον επισκέπτη, ένας τόπος

εγκλωβισμένος από το παρελθόν του αλλά και ελεύθερος στο σήμερα. Ίχνη τοπογραφικών στοιχείων, ρευστά στο χώρο, αντανακλούν το τοπίο και το φως του, δίνοντας την αίσθηση ότι έχουν δημιουργηθεί λιμνούλες από βροχή που είναι υπαρκτές ώσπου να βγει πάλι ο ήλιος και να εξαφανιστούν. Πλέον όμως η ρευστότητα των στοιχείων αυτών χάνεται με τον χρόνο - τη μόνη συντροφιά που είχε πάντα το χωριό. Ξεθωριασμένα μονοπάτια που χάνουν τον προσανατολισμό τους στην παρουσία του, πλέον αισθητή σε κάθε βήμα. Υπήκοοι του τόπου στιδήποτε γερνάει στο πέρασμά του. Το οικείο γίνεται ανοίκειο καθώς χάνει την αρχική του μορφή και σβήνει μαζί του. **AP**

ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΙΣΜΑΗΛ

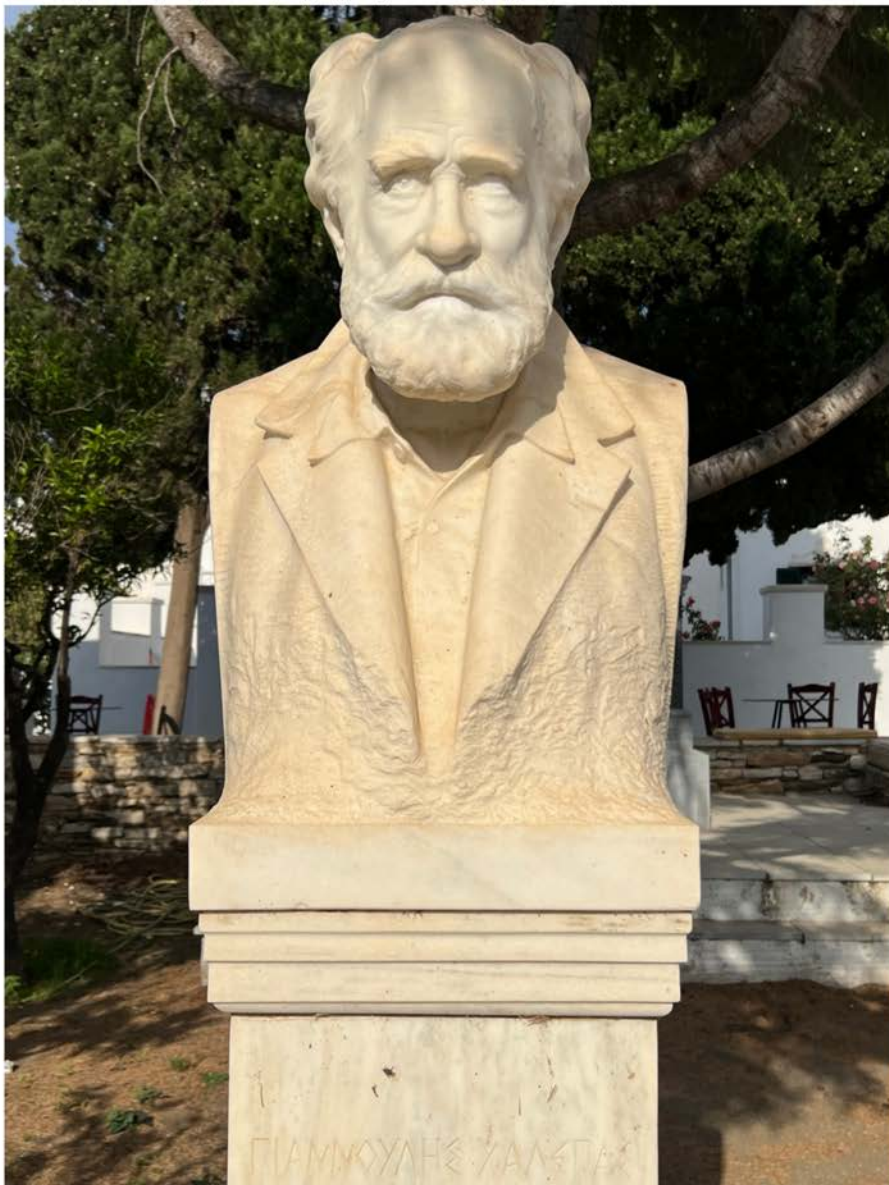

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΥΡΓΟΥ, ΤΗΝΟΥ

Κατά την έναρξη της πολιτιστικής δράσης Ισμαήλ Project, οι συμμετέχοντες εικαστικοί επισκέφθηκαν τους παρακάτω πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς φορείς στον Πύργο, Τήνου, προκειμένου να έρθουν σε επαφή με τοπικούς οργανισμούς και να διευρύνουν τα ερεθίσματά τους σε σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά του νησιού.

**ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΠΑΝΟΡΜΟΥ**
Πύργος, Τήνου

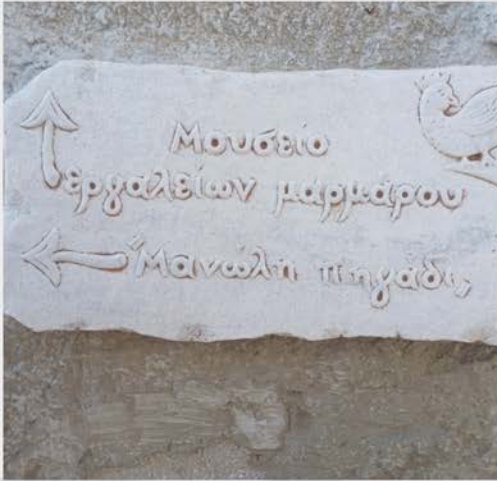
ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΝΙΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
Πύργος, Τήνου

ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗ ΧΑΛΕΠΑ
Πύργος, Τήνου

ΤΕΩΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΑΡΛΑ,
ΝΥΝ ΜΟΥΣΕΙΟ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΟΥ
Πύργος, Τήνου

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΑΣ

1. σελ. 60, Οι μουσικοί Γιάννης Μιχαήλ, Νικόλαος Δελλατόλας και Θεωδωρής Χίου, σε επιμέλεια του σχήματος η Μαργαρίτα Σαλταμανίκα. Εναρκτήρια μουσική εκδήλωση της δράσης για τα μέλη της ομάδας και του Πνευματικού Κέντρου Πανόρμου Γιαννούλης Χαλεπάς. Καλεσμένοι μας ήταν ο δημοσιογράφος της Ελληνικής ραδιοφωνίας, Γιώργος Γιανναράκος.
2. σελ. 61, Γιάννης Βασιλές, Άννα, και Λεωνίδας Κόστας από το εστιατόριο Μαϊστρος στον Πάνορμο Τήνου. Φρόντισαν για μέρος των γευμάτων της ομάδας με μεράκι και αγάπη. Τους ευχαριστούμε για την χορηγία των ποτών της ομάδας.
3. Ο Παναγιώτης Λάμπρου, φωτογράφος, φίλος και συνεργάτης της ΤΤΣ αποτύπωσε με αγάπη τον οικισμό Ισμαήλ και τη δράση.
4. Η Μαίρη Καρατζά, Υπεύθυνη Δημοσίων Σχέσεων και Πολιτισμού του Προσδευτικού Συλλόγου Μαρλά - Μαμαδαού, η οποία καθημερινά προσέφερε δεκατιανό στα μέλη της ομάδας.

ΧΟΡΗΓΟΙ

Μεγάλη Αγορά ΑΦΟΙ Περαντάκου Ο.Ε., Πύργος, Τήνου

THE ART NEWSPAPER GREECE

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΟΡΑ
Αφοι Περαντάκου Ο.Ε.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

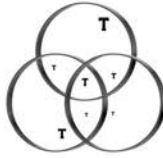

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΑΡΟΥΧ
Δικηγορικό Γραφείο

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΠΡΟΣ

τον Προσδεντικό Σύλλογο Μαρλά - Μαμάδου, Τήνου
την Αδελφότητα των Εν Αθήναις Τηνίων
τον Γιώργο Γιανναράκο, δημοσιογράφο της Ελληνικής Ραδιοφωνίας
την Αλεξάνδρα Κοροζενίδη, αρχισυντάκτρια της THE ART NEWSPAPER GREECE
την Κατερίνα Παρρή, αρχισυντάκτρια του elculture
τον Νικόλαο Παπακωνσταντίνου από το Aeolos
τη Ραμπέλλα Γρε, για την εθελοντική τεκμηρίωση μέρους της δράσης
και κυρίως τον Εμμανουήλ Σκαρή για τη παραχώρηση της Παναγίτσας Ισμαήλ

Η THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY Press είναι μία ανεξάρτητη εκδοτική που εστιάζει σε ερευνητικές εκδόσεις, ανθολογίες και άρθρα που αφορούν τη σύγχρονη τέχνη και τον πολιτισμό στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Οι εκδόσεις της TTS δημοσιεύονται στη γλώσσα προτίμησης των συντελεστών και των συμμετεχόντων της εκάστοτε έκδοσης.

Books

GREECE EDUCATIONAL HEURISM VOLUME I

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2022

SET 978-618-85752-2-6

ISBN 978-618-85752-3-3

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY

CARVING THE NEGATIVE | ΣΜΙΛΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟ ΑΡΝΗΤΙΚΟ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, 2022

ISBN 978-618-85752-1-9

TELL ME του Γιώργου Μαραζιώτη

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ, 2021

ISBN 978-618-85752-0-2

Διαδικτυακά Τεύχη

EDUCATIONAL HEURISM III

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 2022 | VOLUME III

ISSN 2732-706X

ISSUE Θ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2021 | VOLUME II

ISSN 2732-706X

EDUCATIONAL HEURISM II

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ, 2021 | VOLUME II

ISSN 2732-706X

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY EARTH | ISSUE III

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY EARTH | ISSUE II

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY EARTH | ISSUE I

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

EDUCATIONAL HEURISM I

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

The ΤΕΛΟΣ of the Pandemic...

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

THE DAY AFTER...

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ, 2020 | VOLUME I

ISSN 2732-706X

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, Inc. Copyright 2019-22

THE ΤΕΛΟΣ SOCIETY, Inc. All rights reserved

VVV, Attica, Greece

ΕΛΛΑΔΑ
ΤΗΝΟΣ
Οικισμός Ισμαήλ

In place

ΤΕΛΟΣ

